

[Boligministeren.]

ladelser end gennemsnittet af byggetilladelser til sådant byggeri i de forudgående to finansår.

Uanset reguleringen af de private byggearbejder, jeg har nævnt, blev der fortsat påbegyndt usædvanlig meget byggeri. Det samlede byggeri, omfattende både bolig- og erhvervsbyggeri og offentligt byggeri, under opførelse androg pr. 31. marts 1973 14,9 mill. m² mod 11,6 mill. m² året forud.

På baggrund af dette meget høje aktivitetsniveau og udsigterne til en fortsat kraftig stigning i den samlede efterspørgsel i byggesektoren udsendte regeringen en bekendtgørelse af 12. april 1973 om udsættelse af visse bygge- og anlægsarbejder. Denne bekendtgørelse indeholdt et midlertidigt stop indtil 1. november 1973 for den offentlige bygge- og anlægsvirksomhed såvel for staten som for kommuner og amtskommuner. Dette stop var et led i sparebestræbelserne og gjaldt også for bygge- og anlægsarbejder, hvor der til arbejdet eller til drift af byggeriet skulle ydes offentlig støtte. Dette stop fik naturligt nok ikke nogen stor øjeblikkelig virkning. Udsættelsen kan først komme til udtryk i påbegyndelsestallene, efterhånden som planlagte arbejder må udskydes, og da der fortsat var et stærkt pres på bygge- og anlægssektoren ved sommerens slutning og behov for øgede offentlige besparelser, forlængede regeringen i august 1973 det gældende bygge- og anlægsstop fra 1. november 1973 til 1. oktober 1974. Forlængelsen skete, for så vidt angår kommunalt og kommunalt støttet bygge- og anlægsarbejde, ved boligministeriets bekendtgørelse af 23. august 1973 om udsættelse af visse bygge- og anlægsarbejder, og for de statslige og statsstøttede bygge- og anlægsarbejder findes bestemmelserne i økonomi- og budgetministeriets cirkulære af 23. august 1973.

Udviklingen siden kan foreløbig kun belyses gennem statistikker for oktober kvartal 1972, hvoraf altså en måned falder før reguleringen, samt for første halvår af 1973. Der foreligger endnu ikke endelige tal for juli kvartal 1973.

Den ventede vækst i erhvervsbyggeriet satte ind i oktober kvartal 1972, og den er fortsat i 1973. Det påbegyndte erhvervsbyggeri var i disse 3 kvartaler 40 pct. større end

i samme periode året før. Påbegyndelsen af ikke-erhvervsmæssigt byggeri var 17 pct. større, men påbegyndelsen af beboelsesejendomme 7 pct. mindre end året før, og nedgangen i påbegyndelsen af beboelsesejendomme skyldes næsten udelukkende almennyttigt byggeri, som i de tre omhandlede kvartaler kun udgjorde 70 pct. af påbegyndt almennyttigt byggeri i samme periode året før. Antallet af påbegyndte private enfamiliehuse var trods den indførte regulering næsten uændret; kun i hovedstadsområdet med de omtalte særlige reguleringsregler var påbegyndelserne færre.

Da reguleringen blev indført den 30. oktober 1972, var det samlede igangværende byggeri 14,1 mill. m². Fuldførelsen af byggeriet har i de forløbne tre kvartaler ikke kunnet følge med de store påbegyndelser. Det igangværende byggeri udgjorde således den 30. juni 1973 15,6 mill. m². Den gennemsnitlige byggetid er derfor også vokset med mellem 1 og 2 måneder.

Inden for boligbyggeriet påbegyndtes der i 1972 63.800 boliger, og i første halvdel af 1973 blev der påbegyndt 28.750 boliger, altså i alt på halvandet år 92.550. Færdiggørelsen har ikke kunnet følge med. Færdiggørelsen i den samme periode, nemlig 1972 og første halvdel af 1973, var således kun 76.550 boliger, og antallet af boliger under opførelse er derfor vokset med ikke mindre end 16.000, således at vi nu har 68.625 boliger under opførelse. Den skærpelse af reguleringen, der nu er foretaget, skal ses i lyset af denne udvikling og har således også til formål at sikre en hurtigere færdiggørelse af de mange påbegyndte boliger og dermed undgå det ressourcespild, som en forlænget byggetid er udtryk for.

Det stærke pres på byggekapaciteten har også medført stigende omkostninger for byggeriet. Byggeomkostningsindekset for enfamiliehuse, der i 1971 og 1972 steg med ca. 2 points i kvartalet, er i første kvartal af 1973 steget med 8 points og i andet kvartal af 1973 med 4 points. Tilsvarende stigninger er sket for byggeindekset for montagebyggeri.

Den forventede vækst i erhvervsbyggeriet har, som jeg nævnte før, fundet sted, bl. a. fordi der er sket en indskrænkning i det almennyttige byggeri. Det private boligbyggeri er derimod fortsat i samme takt som